

РЎЗНОМА
1930 ЙИЛ
12 МАЙДАН
ЧИҚА
БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН ССЖ ИИВ ҲАЙЪАТИ НАШРИ

Юзада қолган сабаблар

● 4 (2268)

● 1991 ЙИЛ 12 ЯНВАРЬ

● ШАНБА

● БАҲОСИ 10 ТИИИН

ТАКЛИФИМ БОР

МАХСУС КИЙИМ ҲАҚИДА

Ўрта Осиё ўзига хое икимга эга. Халқимиз иссиқ-севар. Мен айтмоқчиманки, кийим-бош ҳар бир ўлканнинг об-ҳаво шароитига мос бўлса. Буни бежизга тилга олмаяпман. Чунки кўплаб ходимларимиз берилётган шинель ва чарм этикларда тунги совуқка бардош бериш мушкул эканлиги ҳақида тўхтосиз шикоят қилишади.

Чимёнда қўш пайти халқаро миқёсдаги турли хил мусобақалар ўтказилади. Бу ерда 9 та постимиз мавжуд, участка инспекторларимиз бор. Бурчмулла зонасида 18 нафар милиционеримиз, соқчилик хизматининг 90 дан ортиқ ходими бурчини ўтамоқда. Улар кун-у тун хизматда. Қишининг изгирини кунлари тог шароитида соvuқ 20 дан 30 даражагача етади. Шамдек қотадиган совуқда шинель ва чарм этиклида туни билан соқчилик қилиши бир тасавур қилинг-а. Ахир, одам боласи темир эмас-ку, бальзан узрли-узрсиз ишга чиқмаслик ҳоллари ҳам бўлмоқда. Агар ходимларимиз иссиқ кийим билан таъминлансалар, ўйлайманки, хизмат бурчларига ҳам вижданан ёндашиб, ишга ҳам бутун куч-ғайратларини сарф этишган бўлишарди. Менинг таклиф шундан иборатки, тог шароити ҳисобга олиниб, иҳам, иссиқ, ичи юнгли кийим-бош ва оёқ кийимлари берилса.

Мирзатилла РАҲМАТБОЕВ,
Бўстонлиқ ноҳия ИИБ
бошлиги ўриибосари,
милиция майори.

Ходиса изидан

ЮЗАДА ҚОЛГАН САБАБЛАР

Тошкент тергов қамоқхонасидан қочтанлар тўғрисидаги хабар шаҳарни ларзага солиб, жуда тез тарқалди. Жиноят содир қилишда гумон қилинаётган беш киши қочди.

Рўй берган бу ҳодисани вахима қилиб шов-шув кўтармоқчи эмасмиз. Бироқ излар совушга ултурмасдан айбланувчилар қочтанлигининг кўриниб турган сабаба омилларни ҳақида айтиб ўтишини зарур деб ҳисоблашмиз.

Равшан Бўриев Сирғали даҳасида яшовчи аёл ва унинг уч нафар ёш болалари қотили сифатидан. Асатулла Султонов ўқотар қуродан Т. Олимнинг умрига зомин бўлганликда. Ҳамидулла Қозоқов автомат ва тўп-понча ўқ-дориларини саклашда, Петр Прядкин Янгийўл ноҳиясида яшовчи Г. Ларисанинг уйига босқинчлилик ҳужумида, Алижон Мирилиев эса товламачиликда айбланадилар. Улар ўзлари сақланаётган камерадан ол-

ти метрга яқин лаҳм қазиб, ташқарига чиқиб кетишган. Ҳўш, улар нимадан ва қандай қилиб «асбоб» тайёрлашган? Асбоблар камерага қайси? Йўл билан тушиб қолган? Уларнинг кўмакчилари борми? Мақсадларини амалга ошириш учун лаҳм қазишга қанча вақт зарур бўлган?

Дастлабки маълумотларга қараганда, бир суткадан кўпроқ вақт керак бўлган. Қамоқхона ходимларининг айтишларига қараганда, уларнинг қочиб кетиши учун бир неча соат етарли бўлган, холос. Ҳар хил фикр ўртага ташлаётгани тасодифий эмас. Тўғриси «бильмади» деб тан олиннишини истардик. Чунки камерада енг шимариб лаҳм қазилган. Кавлаш ишларининг тугалланиш пайтида тупроқ ўюми төгдек уюлиб, уни чиқарип ташлашнинг мутлақо имконияти бўлмаган ва буни пайқамаслик мумкин эмасди.

Беш нафар айбланувчи ўзлари содир этган жиноят

нинг моҳиятини тушунган ҳолда озодликка интилишидими? Йўқ, албатта. Улардан иккитаси қаттиқ жазога тортилишини ҳис қиласди. Қозоқов, Прядкин ва Мирилиевлар эса меҳнатлари, оиласий аҳволи ва муқаддам судланмаганликларини ҳисобга олиб, одил суднинг енгил жазо беришига ишонишлари мумкин эди. Бироқ беш кишига бетон ва гиштили девордан ўтиш, зах бўлсада, заранг бўлиб кетган тупроқли ерни қазиш осонроқ, албатта.

Бўлажак ҳукмдан чўчтиши эвазига жинонг гуруҳни ким тузди? Балки бунинг асосчиси қотиллиқда айбланаётган Р. Бўриевдир? Еки илгари номусга теккани учун судланган, жиноятчилар дунёси ва аҳлоқи билан таниш бўлган, кучизларни бўйсундириша ўргантган А. Султонов миқан?

30-йилларнинг охирида қурилган Тошкент тергов қамоқхонаси кейинчалик ҳам бошидан кўп қурилишларни кечирди. Барibir сони ўсиб

бораётган «мижозлар»га хизмат кўрсатишдан, қўйилаётган талабларга жавоб берришдан орқада қолаверди. Буни осонликча лаҳм қазиб, ташқарига чиқиб кетганлар мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Шунга қарамасдан форма кийиб юрган киши қамоқхона кийимидаги одамларнинг жинонг ҳатти-ҳаракатларини тўхтатиб қолиши мумкин эди. Ҳозирнинг ўзидаёт ишонч билан айтиш мумкини, назоратчи хизмат бурчига ниҳоятда совуққонлик билан қараган. Камерага ўз вақтида қараб турмаган. Бу хонадаги тупроқ ўюмидан ҳам кўриниб туриби.

Ўйлаймишки, бу фавқулодда ҳолат тергов қамоқхонасидан ходимлар учун жиддий сабоқ бўлади. Албатта, бунинг учун юқорида тилга олинган ва юзада қолган сабабларни тутатиш, керак.

Лев ОФФЕНГЕНДЕН,
ўз мухбиримиз.

ДИҚҚАТ, ҚИДИРУВ!

Рўзноманинг шу йил 8 январь сонида Тошкент шаҳ-

ридаги тергов қамоқхонасидан беш нафар жиноят со-

дир қилишда айбланувчиларнинг қочтанлиги, улардан бир ушлангани тўғрисидаги хабар берилган эди. Шу муносабат билан ЎзССЖ ИИВ-

да тузилган штаб жумхуриятимиз аҳолисидан қочоқларнинг қарда әканликларини аниқлашда ёрдам берини сўрайди.

Бўриев Равшан Асилович,

1964 йилда туғилган, миллати ўзбек, Тошкент вилояти Сариоғоч курорти Завод кўчаси 19-йода истиқомат қилиган. Ўқ-дорилар сақлангандаги айбланиб қамалган.

Белгилари: бўйи 170—175 см, сочи қора, кўзи жигарранг, қошлари қалин ва энли.

Бу шахсларнинг қарда әканлиги сизга маълум бўлса:
33-63-72, 33-62-32, 91-60-76, 91-69-75, 62-58-44.

Султонов Асатулло, 1966

йилда туғилган, миллати ўзбек, муқаддам судланган, Тошкент вилояти Ўрта Чирчик ноҳиясидаги Ким Пен Хваномли жамоа ҳужалигида яшаган. Қотиллиқ содир этишда айбланиб қамалган.

Белгилари: бўйи 165—170 см, сочи ва кўзлари қора.

62-58-64 телефонлари орқали ёки энг яқин милиция бўйимларига «02» рақамли телефон орқали хабар бери-

Султонов Асатулло, 1966

йилда туғилган, миллати рус, Тошкент вилояти Янгийўл шаҳри Самарқанд кўчасидаги 276-йининг 48-хонадонида яшаган. Босқинчлилик ҳужумида гумон қилиниб ҳисбга олинган.

Белгилари: бўйи 170—175 см, сочи оқ-сариқ, кўзлари оч жигарранг.

шингизни сўраймиз. Маълумот берини чорида исм-шарифини кўрсатиш шарт эмас.

қолишига умидвор кимса ҳар хил исм-шарифларни тилга олди, текширишлар эса буни тасдиқламасди. Ҳийла-найранги ўтмаганинг тўла ишонч ҳосил қилгачигина тўғрисини айтишга мажбур бўлди.

Фуқаролар кўмаги туфайли қўлга олинган шахс тергов қамоқхонасидан қочган таъминчаликда гумон қилинаётган 33 ёшли Мирилиев Алижон Адагамович экан. Унинг «ҳамхоналари»ни қидирув давом этмоқда.

Исмоил МИНАВВАРОВ,
«Постда» мухбiri.

ФУҚАРОЛАР ЁРДАМИДА

Рўзномамизнинг ўтган сонида тергов қамоқхонасидан қочганлардан бир ушлангани ҳақида хабар берган дик. У қарда ва қандай қўлга олинди?

Тошкент шаҳар Киров ноҳияси ички ишлар бўйими 1-милиция бўйимларини навбатчиси дикватини 6 январь куни тонг отарга яқин маҳаллада яшовчи фуқаролар бўлди. Улар маҳаллада бегона тўрт киши ўралашиб юришганини, ҳатти-ҳаракатларидан

УШЛАНДИ

жасини пучга чиқарип, дарҳол ушлади ва қўлига кишиан солди.

Бўйимларига келтирилган номаълум кимса аввалига шу ерда яшовчи танишини қидириб келиб, адашиб қолганини айтиди ва кўйиб юборишиларини ўтниб сўради. Бироқ кўзларини тарқ этмаётган ҳадик эса гирт ёлғон сўзлаётганидан дарак бериб турарди.

Сўроқ узоқ давом этди. Ё вақтдан ютишга, ёни бирон-бир најжот йўли чиқиб

Суратда: айбланувчилар қамоқхонадан ана шу туйнук орқали қочишиган.

ТУНДА ОТИЛГАН ЎҚ

Кечаси соат иккилар да Совет ноҳияси ички шиллар бўлимига қаттиқ қўркув ҳолатидаги аёл кириб келди.

Биринчи микрорайон, 55-йда отишма бўляпти, тезроқ!

Ходиса рўй берган жойга биринчи бўлиб пост-патруль хизмати ходимларидан милиция старшинаси Тоҳир Усмонов билан милиция катта сержантни Муҳиддин Иўлчиевлар етиб келишди.

ЁМОН ХУЛҚ БОШ ЭГДИРДИ

Ўсмир вужуди нозик. Ёшилдан ҳар хил спиртли ичимликлар, наркотик моддаларни истеъмол қилишга ружу қўйиш саломатликни эговлади. Афсуски, ёшлар ўртасида буни англаб етмалар бор.

Пахтакор ноҳиясидаги 2-хунар-техника билим юртида

Хонадон эшиги қўнгирошини боссаб, ўзларини танишилди. Бунга жавобан ичкаридан кимдир милиция ходимларига қаратса қуролдан ўқ отди. У эшикни пиёла оғзидаёт ёриб, рўпарадаги хонадон эшигига тегди. Ходимлар қуролли кишини ақл билан иш кўришга чақирдилар. Аммо шу пайт эшик бирдан очилиб, жиноятичи чиқди: «Ҳаммангни қираман, отаман», — деб қуролини М. Иўлчиевга қаратди. Ми-

бўлашак касб сирларидан сабоқ олаётган Сергей Чалий эндиғина ўн олти ёшига кирди. У велосипед миниб келаётгич милиция ходимларига кўзи тушганда, ўзини беко тутуб қолди. Тўхтатиб текшириб қўрилганча, ёнидан 37 грамм наша чиқди. Мўйлаби яқиндагина сабза

лиция ходими ундан хиёл олдинроқ тепкини босишига улгурди.

— Жиноятичи 1964 йилда туғилган Юрий Беликов бўлиб, ундан ўқланган ов милитиги ва белидаги патронтош камаридан йиртиқ ҳайвон овлашга мослашган 12 дона ўқ олинди. Агарда у вақтида заарсизлантирилмаганди, хавфли жиноятилар содир этиши мумкин эди, — дейди Совет ноҳияси прокуратураси катта терговчиси Аҳмаджон Қозоков.

Н. МАМАЖНОВ,
жамоатчи муҳбир.

урган Мусурмон Язгулиев ҳам катта ҳаёт остонасида катто ўйни танлабди. Унинг киссасидан 63 грамм наша топилди.

Бошлари згик икки ўсмир ёмон хулқ-автори туфайли терговчилар ҳузурида сўроқ беряпти.

Б. МУРОДОВ.
Жиззах вилояти.

Милиция майори Раҳмат Мўминов 12 йилдирки, участка инспектори бўлиб ишлайди. Уз бурчини яхши англайди, қийин вазиятларда ҳам саросимага тушмайди, ҳуқуқ-тартиботни муҳофаза қилинганда доимо сергак. Шу боис ҳам у хизмат кўрсатётган Бухоро ноҳиясидаги «Маданият» жамоати ҳўжалиги ахолисининг ҳурматига сазовор бўлмоқда.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга): участка инспектори ёрдамчиси С. Ҳошимов, штатиз участка инспектори Ф. Аҳмедов, милиция майори Р. Мўминов, Работиқалмоқ қишлоқ Советининг раиси Ф. Наврузовлар галдаги вазифалар хусусида маслаҳатлашмоқдалар.

Е. ЗУЕВ суратга олган.

Ўзбекистон жумҳурятини ички ишлар вазирлиги қошидаги соқчилик бошқармасига яшириб қўйилган наркотик моддаларни топишда милиционер-кинолог, милиция старшинаси Олег Ханджяннинг «Беф Султан» лақабли хизматитидан фойдаланилганлиги ҳақида расмий хабар келди.

Бу хабарни олгач, соқчилик бошқармасининг жумҳурят бўйича соқчилик бўлимларида хизматиташларни ўратиш бўйича ташкилий ишлар билан шугуулланувчи милиция капитани А. Ардашевдан кинолог О. Ханджян ҳақидаги маълумотларни олдиди.

Мени Олег Мкртичевич Ханджян билан шахсан учрашишмуга ҳам капитан Ардашев ёрдам берди.

Олег жуда камтарин, камсухангина ёш йигит экан.

— Болалигимдан, итларни севаман, — дейди ийманибигина. — Мени дастимдан фақат ўз кўчамдаги эмас, ҳатто қўшни маҳалладаги итларга ҳам тинчлик йўқ эди. Улар билан ўйнагим, нималарни ўргатганинг келарди.

Улгайтган сарим ўзимни итларсиз тасаввур қўйолмаслигимни сездим. 1980 йили ўргатилган шахсий итим «Дейк» билан соқчилик бўлимнинг питомнинг (иткўраси)га ишга келдим. 1983 йили эса милиционер-кинолог бўлдим.

Менинг «Дейк»им жуда уста изқувар эди. Унинг ёрдамида 1980 йилдан то 1987 йилгача жуда кўп жиноятилар очилган.

1986 йилнинг октябрида Андикон шаҳрида биринчи бор ўтказилган жумҳурят соқчилик бўлимлари милиционер-кинологлари махсус кўлкураш мусобақасида «Дейк» билан бирга биринчи ўринни эгаллаб, чемпион унвонига сазовор бўлдик.

Худди шундай мусобақа 1987 йилнинг майида Бухорода ўтказилди. Унда ҳам чемпион унвонини сақлаб қолдик.

— Олег, айтингчи, чемпион бўлиш қўйинми?

— Ҳа, албатта, олдимизга қўйилган барча шартларни (улар оз эмас) мен ҳам, у ҳам бенуқсон баҳаришмиз керак. Мен уларни баҳариб, итим биргина хатоликка йўл қўйса ёки аксина мендан хатолик ўтса, тўплаган балларимиз камайиб, омад қўлдан кетади. «Дейк» жуда зўр спорти бўлганга туфайли у билан бундай беллашувларга ҳеч иккиманбай борардим. Минг афсуски, 1987 йили у нобуд бўлди.

— Олег, айтингчи, чемпион бўлиш қўйинми?

— Ҳа, албатта, олдимизга қўйилган барча шартларни (улар оз эмас) мен ҳам, у ҳам бенуқсон баҳаришмиз керак. Мен уларни баҳариб, итим биргина хатоликка йўл қўйса ёки аксина мендан хатолик ўтса, тўплаган балларимиз камайиб, омад қўлдан кетади. «Дейк» жуда зўр спорти бўлганга туфайли у билан бундай беллашувларга ҳеч иккиманбай борардим. Минг афсуски, 1987 йили у нобуд бўлди.

Шундай қилиб, ишни қайтадан бошлашга тўғри келди. Итқўрамизда жуда ёш «Беф Султан» лақабли кучка бор эди, шунни олишга қарор қилдим. Машқ бошлаган биринчи ҳафтада ёки бу кучка ўзини ниҳоятда қобилиятли эканини кўрсатди.

Соқчилик бўлимлари милиционер-кинологлари ва уларнинг хизмат итларини наркотик моддаларни топишга ўргатиши бўйича 1989 йил октябрь ойида ўтказилган махсус машҳулотлар катта роль ўнади.

— Қандай вазиятларда

уйда ўғирлик содир бўлди. Бу ерга «Султан»ни олиб келганимизда, у ҳеч иккимай шу кўчада яшовчи шахснинг уйига бошлаб борди. У ердан фақат ўғирларни эмас, ҳатто ўғирланган молларни ҳам топиб берди.

— Олег, «Султан» наркотик излагандага ҳеч мағлубиятга учраганими?

— Нима десам экан, у наркотик турган ерини бехато топади, лекин баъзан у жойдан моддаларни олиб кетишган бўлади. Шундай пайтларда «Султан» жуда ҳаяжонланиб, ўша ерини тишиб ташлайди.

— Бу итингиз билан ҳам чемпион бўлиш ниятинигиз борми?

— «Султан» тўрт ёшига кирайти. Айни навқирон вақти. 1990 йил апрель ойида Хива шаҳрида учинчи бор жумҳурят биринчиларига учун милиционер-кинологлар ўртасида махсус мусобақа бўлди. Мен ҳам ўз итим билан қатнашиб, қўйилган шартларнинг иккиси совриндор ўринни эгалладик. Ўйлайманки, кейинги беллашувда юқорироқ ўрин бизниси бўлади.

Ҳа, жумҳурят соқчилик бўлимлари хизмат итларни орасида наркотик моддалар билан ишлашда «Беф Султан» ҳозирча ягона ҳисобланади. Лекин вилоятларимизда О. Ханджяндан қолишидиган кинологларимиз оз эмас. Бу мақолани ўқиганларидан сўнг «Беф Султан» сафи ҳали кенгайади деган умиддамиз.

Революция ҲАСАНОВА.

ОДАМ ЙЎҚОЛДИ

Бедарак йўқолди Милиция маълумотларидаги қисқа сатрларда дуч келинадиган бу сўз урушнинг акс садоси эмас. У тинч даврда тўсадан бошга тушган айрилини, изтиробли инсон тақдирини ифодалайди. Бедарак шаҳар ички ишлар бўшармаси ҳузурида иш олиб бораётган буоронинг вазифаларидан бирин пойтахт ва пойтахт вилояти, Ўрта Осиё темир йўли ҳудудида топилган шахси ноаини мурдалар, тиббий муассасаларга жойлаштирилган ва аҳволига кўра ўзи ҳақида маълумот беролмайдиган жабрланувчилар тўғрисидаги аҳборотни йигиш ва бундан фуқароларни хабардор этишдан иборат. Куннинг исталган вақтида Сизга 53-28-14, 56-97-39, 56-98-58 рақамли телефон орқали жавоб бернишади.

Бундан ташқари мазкур вазирлик билан ҳамкорликда суд-тиббиёт экспертизасида янги усул — «Ирсий чоғиштирма»ни қўллаш масаласи ўрганиб чиқилмоқда. Қидирув ишларимизга ҳозирги вақтда жумҳурят турар-жой ва коммунал хўжалиги вазирлиги, фуқаровий авиациянинг Ўзбекистон бошқармаси ҳам яқиндан кўмайлашмоқда. Уларни ёрдамида ўтган йили Бутуниттифоқ қидирувидаги 50 дан зиёд жиноятичи кидирилганда.

Милиция ходимлари фуқаролар қайси сабаб билан йўқолишидан қатъий назар уларни қидириб топиш, яқинлари бағрига қайтариш, тақдирини аниқлаш борасида катта ишларни амалга оширадилар. Жумҳурят ички ишлар идораларининг қидириув билан шуғулланётган 115 нафар ходими томонидан ўтган йили иккиси измидан зиёд бедарак йўқолган шахслар қидириб топилди. Бутуниттифоқ ва маҳаллий қидирувдаги тўрт мингдан ўзроқ жиноятичи аниқланади.

Бироқ бугун қидирувда ишлар осон эмаслигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Баъзан яқинлари йўқолган кишилар бизларга ҳақли эътироз билдиришади. Афсуски, оддий қидирув техникасининг йўқлиги, мутахассислар етишмаслиги, катта ҳажмадаги иш қидирувни оқсатмоқда. Керак пайтида ҳатто авиа ва темир йўл чипталари билан тъзмиллаш ҳам дуруст ташкил этилмаган.

Шунга қарамасдан жумҳурят ички ишлар вазирлиги бедарак йўқолганларни қидириш музаммоларини

уиди ўғирлик содир бўлди. Бу ерга «Султан»ни олиб келганимизда, у ҳеч иккимай шу кўчада яшовчи шахснинг уйига бошлаб борди. У ердан фақат ўғирларни эмас, ҳатто ўғирланган молларни ҳам топиб берди.

— Олег, «Султан» наркотик излагандага ҳеч мағлубиятга учраганими?

— Нима десам экан, у наркотик турган ерини бехато топади, лекин баъзан у жойдан моддаларни олиб кетишган бўлади. Шундай пайтларда «Султан» жуда ҳаяжонланиб, ўша ерини тишиб ташлайди.

— Бу итингиз билан ҳам чемпион бўлиш ниятинигиз борми?

— «Султан» тўрт ёшига кирайти. Айни навқирон вақти. 1990 йил апрель ойида Хива шаҳрида учинчи бор жумҳурят биринчиларига учун милиционер-кинологлар ўртасида махсус мусобақа бўлди. Мен ҳам ўз итим билан қатнашиб, қўйилган шартларнинг иккиси совриндор ўринни эгалладик. Ўйлайманки, кейинги беллашувда юқорироқ ўрин бизниси бўлади.

Ҳа, жумҳурят соқчилик бўлимлари хизмат итларни орасида наркотик моддалар билан ишлашда «Беф Султан» ҳозирча ягона ҳисобланади. Лекин вилоятларимизда О. Ханджяндан қолишидиган кинологларимиз оз эмас. Бу мақолани ўқиганларидан сўнг «Беф Султан» сафи ҳали кенгайади деган умиддамиз.

Революция ҲАСАНОВА.

ҚҮШИК-МЕНИНГ ҲАЁТИМ

Рўзномасеварлар истиғини хисобга олиб, «Шанба учрашувлари» ойнасузини очишга, унда баракали ва дилтортар ижоди орқали эл тилига тушган санъаткорлар билан сұхбатлар берип боришга қарор қилидик. Илк меҳмонимиз — таникли бастакор, Узбекистон ССР телевидение ва радиоэшиттириш давлат қўмитаси ҳузуридаги эстрада-симфоник оркестри бадиий раҳбари ва бош дирижёри Азор Назаров.

— Азор ака, рўзномамиз ихлосмандлари таклифига биноан «Шанба учрашувлари»нинг биринчи меҳмони сиз бўлдингиз...

— Мен... нима учун мен? — у кулимиради.

— Биласизми, бозор иқтисоддёти туфайли элимиздан саҳоват аталмиш муқаддасат бироз кўтарилаётган пайтда сиз милиция ходимлари ҳузурида бўладиган концертларни сира ҳам қолдирмайсиз. Балки шунинг учундир. Рухсатнинг билан сұхбатимизни бошласак.

— Марҳамат, ундан бўлса...

— Аввало ўзингиз ҳақинизда иккига оғиз гапириб берсангиз...

— Нима десам экан — Тошкент вилоятининг Паркент ноҳиясида түгилганимай. Кейин оиласиз тақдир тақозоси билан Бўқада истиқомат қилди. Бунинг тарихи узоқ, қолаверса, бу ҳақда рўзнома ихлосмандларига гапириб ўтишининг ҳожати бўлмаса керак. Мусиқа мактаб-интернатида таҳсил кўрдим, кейин консерваторияни битирдим, 70-йилларда Тошкент шаҳар ИИБ қошида эстрада дастаси бор эди, шунга қатнашганим. Навоий номли ўзбек давлат Академик Катта театрида, ўзбек давлат филармониясида ишлайдим, Сатира театрида ишлашга тўғри келди. Мана ҳозир радиодаман, шу...

— Оиласиз?

— Иккига ўғлим бор, каттаси ўн ёшли — Дилшодимиз. Мусиқага ихлоси баланд. Кичик ўғлим Қаҳрамон уч ярим ёшда, у ҳақда бир нарса дейиш ҳозирча қишин. Келинингиз эса 15-мусиқа мактабида дарс беради. Умуман олганда оиласизда санъатдан узоқ кишининг ўзи йўқ.

— Айтайлик, бальзи кишилар сизни унчалик билиши-

Суратда: Бастакор Азор Назаров, қўшиқчилар Шавкат Тошматов ва Нодира Рахимовалар билан.

мас. Лекин ишончим комилки, сиз куй басталаган «Дўлан», «Юр, муҳаббат, кетдик бу ердан», «Азиз одамлар», «Тулборларим», «Кетма, вафодор» номли қўшиқчиларни маза қилиб тинглашган. Биласизми, мени ҳозир биринchi қўшиғингиз туғилиши қизиқтиришти.

— Биринchi қўшиғимми... эсласам ширин энтиқиб кетаман. Уша пайтларда ёш бастакорга ижод намунасини рўёбга чиқариш қишин эди. Дастьлабки қўшиғим «Тревоги мира» тайёр бўлгандан кейин уч йилгача маданият вазирлигидан ўтмади. Фалакнинг гардиши билан комсомолнинг 60 йиллигига аталган катта концертида (Халқлар дўстлиги саройида) таникли хонанда Исмоил Жалилов шу қўшиғимни «Булбулча» болалар хори ва оркестр жўрлигига ижро этди. Ушанда... мен учун ҳаётимда биринchi байрам бўлганди.

— Тўғрисини айтганда у қўшиғингиздан хабарим йўқ. Лекин мен билган қўшиқчиларнингизда асосан севги, муҳаббат тараним этилади. Бу, нима дейсиз, ижодда бир ёқламалиги эмасмики?

— Йўқ, мутлақо ундан эмас. Келинг, чуқурроқ мулоҳаза; юритиб кўрайлил. Муҳаммад Юсуф сўзи билан

айтиладиган «Азиз одамлар» қўшиғи:

«Дунёда яшолмас ёлғиз ҳеч киши,

Одам бор — одамзот билан у тирик.

Шодлигим-шодлиги, дардимга шерик.

Азиз одамлар...» Менимча, бу муҳаббат тараними эмас. Еки олайлик, «Алдама» қўшиғи. Жумхуриятда хизмат кўрсатган артист Нуриддин Ҳайдаров қиёмига етказиб айтган, ўзимга жуда ёқади. Менимча, бу қўшиқ тингловчини ҳалолликка, садоқатга ундаиди. Яхши эслайман, ёшлигимизда чойхонага кирган кишидан чойхоначи дарров пул талаб қилимасди. Битта патнисда, дейлик, иккита нон, бир ҳовуч қанди. бир чойнак чойни ҳурмат билан чойхўринг олдига ўқиби, яна бошига иш билан машгул бўларди. Бир бирини алдаш қаёда эди дейсиз. Ҳозир-чи? Ҳа, кўп нарсаларни йўқотдик. Энди бояги саволингизга жавоб — мен умуман инсонни улуглашта, унинг эзгуликка бўлган муносабатини, гўзал ични кечинмаларини мадҳ этишга интиламан.

— Янги асар яратиш учун ким кўпроқ ҳаракат қилади — шоирми ёки сиз?

— Бир нарса дейиш қишин. Мисол учун мен забардаст шоирлар Азор Обид

жон, Муҳаммад Юсуф, Шукур Қурбон, Муҳаббат Иброҳимова, Пўлат Мўминлар билан ҳамкорлик қиламан. Тўғрисини айтганда уларнинг ҳузурига мен биринчи бўлиб борганимай. Ҳатто Муҳаббатнинг шеърини рўзномада ўқиб қолгач, ўзи билан шахсан таниши учун Фарғонага учганимай. Нима деймиз, худо берган одат...

— Сир эмас, сиз куй басталаган қўшиқчилар биронта мухлисингиз эътиборидан четда қолмаянти. Лекин, қандай ўйлайсиз, шу қўшиқчилар йиллар ўтиб ўзингизга ёқмай қолиши мумкини?

— Билмадим. Мен баъзи қўшиқчилар устида етий йиллаб ишлайман. Она ўз ҳомиласини қорнида тўқуқиз ой кўтариб юради. Мен эса етий йил. Келинг, «Аразлама» қўшиғини олайлик. Анвар Обиджон сўзи билан, эслайсиз-a?

— Ҳа, албатта...

— Шу қўшиқка биттагина шеър асос бўлган деб ўйласангиз керак?

— Шунақа бўлса керакда...

— Янглишасиз. Яна кўнглинига келмасин, мен сизни имтиҳон қилаётганим йўқ. Шу қўшиқ иккита шеърдан яралганини айтмоқчиман, холос. Дастьлаб

ШАНБА УЧРАШУВЛАРИ

шоирнинг китобчасини ва-рақлаб ўтириб, «Ўтаётib» сарлавҳали шеър устида ишлагим келди. Лекин нимадир етишмаётгандек бўла-верди. Орадан йиллар ўтди. Яна бир кун китобчани титкилаб ўтириб, «Чамас» номли шеър эътиборимни тортиди:

«Балки сизга гул керак-дир?

Олақолинг, гулимни.

Балки сизга дил керак-дир?

Олақолинг дилимни...»

Ана шу тўрт мисрани юқоридаги «Ўтаётib» номли шеърга улаб юборишни шоирга таклиф қилдим. Анвар ака шу ердаётқ таклифимни маъқуллаб, мана бу мисранларни ёзиб бердилар:

«Атиргулни ҳидлагайман, Тўзитмасдан-бузмасдан.

Гўё сенг ўлганимдай,

Оромингни бузмасдан».

Кейин биргаликда «Аразлама, жоним, аразлама» деган сўзларни қўшдик. Ҳар ҳолда бу изланиши машаққатини ҳис қилсангиз керак.

— Бир пайтлар турли мавзулардаги қўшиқчилар бўларди. Ҳозир шу нарса бастакорларимизнинг эсидан чиқиб кетдими, дейман?

— Фаҳмлашимча, Гулса-ра Ёқубова ижро этган «Милиционер ёрим бор» қўшиғини назарда тутаяпсиз, шекилли? Ким эштади шунақа зўраки қўшиқчиларни? Қолаверса, дэҳқонга алоҳида, милиционерга ёки сартарошга алоҳида кўшиқ яратиш бачканаликдан ўзга нарса эмас. Мисол учун «Азиз одамлар» милицияга тааллуқли эмасми, ёки «Юр муҳаббат, кетдик бу ердан»ни милиция ходимлари эшитмайдими? Милиция ходимида ҳам қалб бор, юрак бор...

— Азор ака, ўзингиз биласиз, айни пайтда милиция ходимларни ҳар томонлама тарбиялаш тўғрисида кўп гапирайлими. Бордию, ички ишларда санъат жонлантирилса, фойдаси бўлармискин?

— Бўлганда қандоқ. Қани энди вазирлигингиз раҳбарлари бу борада ташаббус кўрсатиб, ҳеч бўлмаса битта даста тузилса. Жон-жон деб ҳамкорлик қилган бўлардим.

— Фурсат ажратиб, «Шанба учрашувлари»га ташриф буюрганинг учун минг раҳмат. Азор ака, қалбга яқин қўшиқчилар яратишда сизга куч-куват ва омад ҳамиша ёр бўлсин.

— Куллуқ...

Сұхбатдош Раҳмонали Қосимов.

БОШҚОТИРМА

1. Иўл ҳаракати назорати ходими.

2. Милиция ходими ахбороти.

3. Жинонӣ ишни очишида қатнашувчи мансабдор шахс.

4. Ҳарбий хизматдан нафақага чиқиши.

5. «Постда» рўзномасини ҳафтада З маротаба ўйга олни йўли.

6. Суд қарорининг бир турни.

7. Хизмат ўрни, лавозим.

8. Ички ишлар идораси.

9. Бирор кимининг манфаатини ҳимояловчи ҳуқуқий шахс.

10. Ички ишлар вазирлиги ўқув ёки олий мактабининг талабаси.

11. Содир қилинган жиностини тан олмаслик.

12. Молиявий текшириш, тафтиш.

13. Узбекистон халиқ ёзувчи, «Ҳамза» романининг муаллифи.

ХАНДАЛАР

Хушёроҳона ходими бу ерга тушган мижозга деди:

— Биласизми, «мехмонхона»мизга нечанчи тушишингиз?

— Хотиним билади.

— Ия, бунга уни нима алоҳаси бор?

— «Мехмонхона» жаримасини хотиним тўлаиди-да.

* * *

Шаҳар ички ишлар бўлими бир нуроний киши кириб, нафатчига мурожаат қилди:

— Ўғлим йўқолиб қолди.

Мабода сизларга тушив қолмадиминкин...

— Отажон, йўқолганига неча кун бўлди!

— Бугун билан роппа-роса 32 кун бўлди.

— Нега энди 32 кун бўлган дагина мурожаат қилдингиз!

— Кеча пенсия олгандим, у келмади.

М. БОЛТАБОЕВ.

Муҳаррир

З. ОТАЕВ.

«ПОСТДА»

«Постда» рўзнома бўлсин, Шояд ростнома бўлсин. Ноҳуш хабар кам бўлиб, Хушхабарга у тўлсин. Рўзномани кўтлаймиз, Эзгуликни кўтгаймиз. Сафарлари ёр бўлсин, Камарбаста бўлгаймиз.

Абдурашид ШОДИЕВ. милиция майори.

ТУРТЛИК

Тумандай қоплайди

йўлимни оҳинг, Адашарман йўлимдану сўзимдан. Тарк этмайди менин майюс нигоҳинг, Ва қочарман, гоҳо ўзим ўзимдан.

Муҳаббат ИБРОХИМОВА, милиция лейтенант.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029, Тошкент, Лоштин кўчаси, 1.

Узбекистон Компартияси Марказий Кўмитаси нашриётининг Меднат Қизил Бай